

TEMA: KOMMUNEDELPLAN FOR FAGERNES – LEIRA, planID 3451_2023014

Nord-Aurdal kommune er i gang med arbeidet med ny kommunedelplan for Fagernes – Leira. I denne anledning ser vi følgende tema som vi i denne omgang ønsker drøftet i regionalt planforum;

E16 gjennom Fagernes

Det eksisterer et mangfold av planer for ny E16 gjennom Fagernes. Både i form av vedtatte arealplaner, og i form av andre alternativer – både gamle og nye – som har vært vurdert og spilt inn av ulike instanser gjennom tidene. Det er å underdrive å si at det er problematisk å skulle etablere en ny, overordnet arealplan for Fagernes, samtidig som man skal hensynta en usikker trase for E16. Resultatet blir fort at man binder opp mye areal som har høy alternativverdi som utviklings- og utbyggingsareal.

Foreløpige tanker, som vi ønsker å diskutere i Regionalt planforum er:

- Vi vurderer om det er formålstjenlig å erstatte kommunedelplan for E16 «Fagernes sentrum gul», nasjonal planID 3451_0542K021 (heretter benevnt som «vedtatt KDP») med ny kommunedelplan for Fagernes-Leira, planID 3451_2023014. I ny kommunedelplan legger man kun inn samferdselslinje som erstatning for denne planen.
Man reserverer areal for innslag og utslag av tunneller. Innslagene og utslagene for tunneller blir enten eget arealformål kombinert samferdsel, eller et bestemmelsesområde for en annen type arealformål. Ved denne siste løsningen kan man regulere at innenfor bestemmelsesområde kan ikke utbygging skje før ny trase for E16 er bestemt – da kan man ta i bruk arealformålet til utbyggingsformål i tråd med plan dersom E16 ikke beslaglegger arealet.
Videre legger man en hensynssone over traseen i vedtatt KDP og knytter bestemmelser til denne om at det ikke er lov til å etablere energibrønner eller lignende infrastruktur ned i bakken i denne sonen. Men man kan fortsatt bygge innenfor sone, eventuelt etter gitte kriterier. I dag er det byggeforbud innenfor den 30 meter brede korridoren som vedtatt KDP beslaglegger. Dette er utilfredsstillende.
- Videre kan man legge inn en del alternative hovedveglinjer. Noen av disse er fremmet av Statens Vegvesen selv tidligere, noen er fremmet av andre (konsulenter), og noen fremmes av kommunen selv. Det må sorteres i de som er

foreslått og presentert p.t. – hvilke som skal være med videre og hvilke som utgår. Disse sikres på samme måte som i punktet ovenfor enten med arealformål eller med et bestemmelsesområde. Er det noen alternativer som kan tas ut allerede uansett?

Vi har laget et eget notat om E16/FV51 som er lagt ved.

Generelt om veg – veglinjer kontra vegformål

I overordnet plan kan man i utgangspunktet velge hvorvidt man vil bruke samferdselslinjer eller arealformål for veger. Samferdselslinjer er enklere å håndtere, gir mindre feil og er lettere å korrigere enn arealformål. Men nøyaktigheten er selvsagt dårligere når man kun angir en linje uten bredde. Kommunen ønsker i størst grad å bruke samferdselslinjer. Ett argument for det i vår plan er at E16/FV51 neppe blir avklart gjennom planen, og samferdselslinjer gir mer fleksibilitet mhp. arealbruk rundt vegbanen enn avsatte arealformål. Har myndighetene noe syn på om framgangsmåten med å i hovedsak bruke samferdselslinjer framfor vegformål er OK?

Generelt om krav til nøyaktighet for arealformål

Kommunen vil gjerne ha innspill til krav om nøyaktighet for arealformål. En kommuneplan/kommunedelplan skal være en «overordnet, grovmasket plan». Er det tilfredsstillende at grensen mellom arealformål er sånn ca?

Juridisk status på ny kommunedelplan kontra eldre reguleringsplaner

Juridisk status på planen – hva skal vi få ut av den? Kommunedelplanens hovedhensikt er å sikre videreutvikling av området Fagernes-Leira som et regionalt utviklingsområde. Fagernes og Leira er per nå i stor grad styrt av gamle reguleringsplaner fra 1980- og 1990-tallet. Man ønsker å få avløst disse. Nye tiltak innenfor området vil derfor følgelig få krav om ny reguleringsplan før tiltak kan iverksettes.

Det er imidlertid svært tøft å skulle kreve reguleringsplan for enhver søknadspliktig endring av eksisterende bygninger, eventuelt gjenoppføring av bygninger etter for eksempel brann, innenfor planområdet. Her vil man ha to muligheter til å «lempe» på plankravet om detaljreguleringsplan:

- Enten må eldre plan fortsatt ha rettsvirkning sammen med ny kommunedelplan, og at reguleringsplanen fortsatt gjelder så lenge det ikke er motstrid med kommunedelplanen
- Eller så må kommunedelplanen i tilstrekkelig grad åpne for tiltak, slik at eksisterende eiendommer kan utnyttes «som i dag» uten krav om reguleringsplan.

Statsforvalteren har i de senere år ment at samtidig rettsvirkning er den beste løsningen, og at overordnet plan ikke kan være for detaljert, da det skal være nettopp en overordnet og grovmasket plan.

I utredningen for KDD «Grunnlag for veileder om revisjon av kommunale arealplaner», datert 6. mai 2024, utarbeidet av blant annet Holth&Winge, blir dette med mulighet for å styre tiltak gjennom kun kommuneplanen diskutert. Se utredningen kap. 4.4.3, på side 55, siste avsnitt og utover. I rapporten blir det vurdert slik at det er større rom for å bruke kommuneplanen for en mer detaljert styring av områder som allerede er utbygd enn for avsatte områder for ny bebyggelse. I det siste tilfellet skal kommuneplanen være nettopp grovmasket, og en etterfølgende reguleringsplan må avklare utbyggingen endelig.

Nord-Aurdal kommune ønsker planforumets syn på dette.